

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากรและตัวอย่าง

1. ประชากร นักศึกษาระดับปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน

2. ตัวอย่าง

1) สถานศึกษา 4 แห่ง ประกอบด้วย

- ตัวแทนมหาวิทยาลัยของรัฐ 2 แห่ง คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

- ตัวแทนมหาวิทยาลัยเอกชน 2 แห่ง คือ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

2) จำนวนหน่วยตัวอย่าง ด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ จากนักศึกษาระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน 4 แห่ง จำนวน 400 คน โดยแบ่งตามโควตาด้วยวิธีการเลือกหน่วยตัวอย่างตามประเภทของมหาวิทยาลัยและสาขาวิชาที่สอน ดังนี้

ประเภทมหาวิทยาลัย	รายชื่อมหาวิทยาลัย	สาขาวิชา	
		ด้านธุรกิจ	ไม่ใช่ด้านธุรกิจ
รัฐ	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	50	50
	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	50	50
เอกชน	มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย	50	50
	มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์	50	50
รวม		200	200

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพและภูมิหลังทางสังคมของนักศึกษา ได้แก่ ประเภทมหาวิทยาลัย เพศ อายุ ชั้นปีที่กำลังศึกษา สาขาวิชา การศึกษาและรายได้ของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง

ตอนที่ 2 เป็นแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเชิงจริยธรรมชนิดมาตราส่วนประมาณค่า จำนวน 20 ข้อ ซึ่งวัดลักษณะเชิงจริยธรรมในด้านต่างๆ 10 ด้าน ซึ่งได้แก่ ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์สุจริต ความกตัญญูกตเวที ความมีระเบียบวินัย ความเสียสละ ความอดทน ความยุติธรรม ความอดสาหัส การประหยัดและการออมทรัพย์ รวมทั้งการเคารพผู้อาวุโส

ตอนที่ 3 เป็นแบบทดสอบการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมซึ่งผู้วิจัยดัดแปลงมาจากแนวคิดทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก จำนวน 20 ข้อ แต่ละข้อมี 6 ตัวเลือกตามระดับจริยธรรม โดยเป็นสถานการณ์สั้นๆ ในชีวิตประจำวันที่เป็นประเด็นปัญหาทางจริยธรรม (moral dilemma) เพื่อหาคำตอบแบบเป็นระบบของการคิด (thinking) การหาเหตุผล (reasoning) และการตัดสินใจ (judging) ของนักศึกษา ซึ่งล้วนกลายเป็นเหตุผล (reason) ของคำตอบนั้นๆ

3.3 การสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้สร้างแบบทดสอบตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับลักษณะทางจริยธรรมของบุคคลและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งทฤษฎีพัฒนาการของลักษณะที่ส่งเสริมจริยธรรมของโคลเบอร์ก
2. สร้างแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจเชิงจริยธรรมในด้านต่าง ๆ 10 ด้าน จำนวน 20 ข้อ ซึ่งเป็นข้อคำถามแบบประมาณค่า 5 มาตรา คือ ควรอย่างยิ่ง ควรทำ ไม่แน่ใจ ไม่ควรทำ ไม่ควรทำอย่างยิ่ง
3. สร้างแบบทดสอบวัดการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ซึ่งเป็นสถานการณ์สั้น ๆ ที่เป็นประเด็นปัญหาทางจริยธรรม นักศึกษาควรเลือกตัดสินใจทำอะไรหรือไม่ทำอะไร และในการตัดสินใจเลือกการกระทำนั้น ๆ มีเหตุผลอย่างไร จำนวน 20 ข้อ แต่ละข้อประกอบด้วยตัวเลือก 6 ตัวเลือก ตามทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก
4. นำแบบสอบถามไปขอคำแนะนำจากที่ปรึกษาโครงการ และนำมาปรับปรุงแก้ไข
5. นำแบบสอบถามไปทดสอบกับนักศึกษา 4 ชั้นปี จำนวน 40 คน
6. ปรับปรุงแก้ไขแบบทดสอบอีกครั้งหนึ่ง

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

แจกแบบทดสอบนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ถึง 4 จำนวน 400 คน ในมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน 4 แห่ง ดังนี้

- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
- มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ทั้งนี้ได้มีหนังสือประสานงานระหว่างหน่วยงานไปล่วงหน้า และไปแจกแบบทดสอบตามห้องเรียนแต่ละชั้นปี ชั้นปีละ 12 - 13 คน โดยวิธีบังเอิญ รวม 4 ชั้นปี จำนวนสาขาวิชาด้านธุรกิจและไม่ใช้ด้านธุรกิจอย่างละ 50 คน รวม 100 คน แต่ละสถาบัน

อนึ่ง พบว่าสาขาวิชาที่ตอบแบบทดสอบด้านธุรกิจ เป็นสาขาวิชาต่างๆ ในคณะ/สาขาวิชาบริหารธุรกิจ ได้แก่ สาขาวิชาบริหารธุรกิจ บัญชี การเงิน การตลาด การจัดการ คอมพิวเตอร์ธุรกิจ ธุรกิจระหว่างประเทศ

ส่วนสาขาวิชาที่ไม่ใช้ด้านธุรกิจ เป็นสาขาวิชาต่างๆ ในคณะศิลปศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ ได้แก่ สาขาวิชาภาษาไทย ภาษาจีน ภาษาญี่ปุ่น ภาษาอังกฤษ และภาษาต่างประเทศอื่นๆ

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวัดความรู้ความเข้าใจเชิงจริยธรรมของนักศึกษา คำนวณค่าทางสถิติโดยใช้ ร้อยละ
2. การเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเชิงจริยธรรมและการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษา คำนวณค่าทางสถิติโดยใช้ t-test ทำการทดสอบสมมติฐานทางการวิจัยที่ระดับนัยสำคัญ .05
3. การกำหนดตัวแปร
 - ตัวแปรอิสระ เพศ ระดับการศึกษา สาขาวิชา การศึกษาและรายได้ของบิดามารดา หรือผู้ปกครอง ความรู้ความเข้าใจและเหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษา
 - ตัวแปรตาม มหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน สาขาวิชาด้านธุรกิจและไม่ใช้ด้านธุรกิจ

3.6 ระยะเวลาวิจัย

เดือนพฤษภาคม พ.ศ.2549 ถึง เดือนเมษายน พ.ศ.2550